

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบการแจ้งเตือนและ
ชำระค่าธรรมเนียม กรณีการต่ออายุใบอนุญาต
ด้วยระบบ e-Service

จัดทำโดย นางสาวอรณี วงศ์มณีอาษา
ตำแหน่ง นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
สังกัด ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตพญาไท

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๗
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

๑. หัวข้อ การพัฒนาระบบการแจ้งเตือนและชำระค่าธรรมเนียม กรณีต่ออายุใบอนุญาตด้วยระบบ e – Service

๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ

กรุงเทพมหานคร มีแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ - พ.ศ.๒๕๗๕) เพื่อให้เมืองกรุงเทพฯ ก้าวสู่การเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” ในปี พ.ศ.๒๕๗๕ โดยแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ได้กำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องพัฒนาและแก้ไข รวมทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งกำหนดไว้ในด้านที่ ๗ การบริหารจัดการเมืองมหานคร มิติที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป้าหมายที่ ๗.๕.๑ กรุงเทพมหานครให้บริการประชาชนด้วยความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และโปร่งใส โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย (SMART SERVICE) เพื่อสนับสนุนนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) และมีการบริหารจัดการเมือง (กรุงเทพมหานคร) ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (SMART CITY)

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกรุงเทพมหานคร จึงเห็นควรดำเนินการพัฒนาระบบการแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตและการชำระค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ของสำนักงานเขตพญาไท ให้มีความทันสมัย นำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ เนื่องจากปัจจุบันวิธีการแจ้งเตือนผู้ประกอบการให้ดำเนินการต่ออายุใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียม คือ การแจ้งเตือนทางจดหมาย โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ และการแจ้งเตือนทางโทรศัพท์มือถือส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ ทำให้เป็นภาระค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดทำหนังสือแจ้งเตือนแต่ละเดือนโดยเฉลี่ย คือ ๑ สัปดาห์ ต้องมีการตรวจสอบรายชื่อผู้ประกอบการที่ครบรอบการแจ้งเตือน จัดทำจดหมาย และจัดส่งไปรษณีย์ ซึ่งใช้เวลามากพอสมควร ปัญหาที่พบ นอกจากเป็นภาระงานที่ใช้เวลามากแล้ว บางครั้งจดหมายแจ้งเตือนส่งไม่ถึงผู้ประกอบการ หรือผู้ประกอบการบางรายดำเนินการต่ออายุใบอนุญาตฯ ล่าช้า ซึ่งพันระยะเวลาที่กำหนด หรือบางรายไม่ดำเนินการ โดยอ้างว่าไม่ได้รับหนังสือแจ้งเตือน หรือลืม เป็นต้น จึงทำให้ใบอนุญาตสิ้นอายุและเป็นการประกอบการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และทำให้กรุงเทพมหานครสูญเสียรายได้จากค่าธรรมเนียมดังกล่าว ประกอบกับ การดำเนินการในเรื่องใบอนุญาตและการชำระค่าธรรมเนียม ผู้ประกอบการต้องเดินทางมาดำเนินการ ณ สำนักงานเขตที่เป็นที่ตั้งของสถานประกอบการ ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และไม่เป็นที่นิยม New Normal การเว้นระยะห่าง

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในเรื่องภาระงานการแจ้งเตือนต่ออายุใบอนุญาตฯ การชำระค่าธรรมเนียม ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็ว ทันสมัย และเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ มุ่งสู่การบริการที่เป็นเลิศ อีกทั้งเป็นการลดปริมาณการใช้กระดาษ (Paperless) จึงเห็นควรพัฒนาระบบการแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตและการชำระค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ให้มีความรวดเร็ว ทันสมัย สะดวกต่อผู้ประกอบการ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตและการชำระค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ของสำนักงานเขตพญาไท ให้มีความรวดเร็ว ทันสมัย และอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ

๓.๒ เพื่อให้ผู้ประกอบการดำเนินการต่ออายุใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมภายในกำหนด

๔. เป้าหมาย

๔.๑ มีระบบการแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้งานช่องทางต่าง ๆ เช่น email Line SMS (Short Message Service) และ Application แจ้งเตือน ภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๔.๒ มีระบบการชำระค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแบบออนไลน์

๔.๓ มีบริการจัดส่งใบอนุญาตทางไปรษณีย์

๕. แนวคิด / หลักการที่ใช้ในการศึกษา

๕.๑ ทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

ทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT ถูกคิดค้นโดยอัลเบิร์ต ฮัมฟรี (Albert Humphrey) เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กร จุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรที่เหมาะสมต่อไป

การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) ประกอบด้วย

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	<p>จุดแข็ง (S = Strengths) ข้อได้เปรียบ ลักษณะเด่น ข้อดี ความสามารถที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้</p>	<p>จุดอ่อน (W = Weaknesses) ข้อเสียเปรียบ ลักษณะด้อย ข้อเสีย ปัญหาที่อาจส่งผลกระทบที่ทำให้เกิดความล้มเหลว ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้</p>
ปัจจัยภายนอก	<p>โอกาสที่ (O = Opportunities) ความได้เปรียบ สามารถใช้ประโยชน์ได้ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบเอื้อประโยชน์</p>	<p>อุปสรรค (T = Threats) ข้อจำกัดหรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานที่เอื้อต่อความล้มเหลว ผลเสียจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบ ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้</p>

จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบขององค์กร (S = Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั่นเองว่า ปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหารเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ และเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ

จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบขององค์กร (W = Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั้น ๆ เองว่า ปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

จากการวิเคราะห์พบว่า การดำเนินงานเรื่องการแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตและการชำระค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ยังคงดำเนินการภายใต้กรอบและแนวทางที่กำหนดจากส่วนกลาง ซึ่งไม่ทันสมัย ไม่สะดวกต่อผู้ประกอบการ และหน่วยงานยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยี ที่จะสามารถออกแบบหรือพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีในปัจจุบันและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาใช้ในการจัดการเรื่องระบบการแจ้งเตือน และการชำระค่าธรรมเนียม อีกทั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในงานในปัจจุบันค่อนข้างเก่า การทำงานของเครื่องช้า บางเครื่องไม่รองรับต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครไม่มีสัญญาณ Wi-Fi มีเพียงระบบ Lan ซึ่งมีข้อจำกัดในการใช้งาน

โอกาสที่จะดำเนินการได้ขององค์กร (O = Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

โอกาสที่จะดำเนินการนี้ได้สำเร็จ คือ นโยบายของกรุงเทพมหานคร และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ซึ่งกำหนดเป้าหมายไว้ว่า “กรุงเทพมหานครให้บริการประชาชนด้วยความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้องและโปร่งใส โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย (SMART SERVICE)”

อุปสรรค ข้อจำกัดหรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร (T = Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อในระดัมหภาค ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำต้องหลีกเลี่ยง หรือปรับสภาพองค์กรให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระทบดังกล่าวได้

กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเรื่องการแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ และการชำระค่าธรรมเนียม และงบประมาณที่จะใช้ในการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานไม่ต่อเนื่องและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น กฎระเบียบที่กำหนดไว้ว่าไม่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้กับลูกจ้างได้ ทั้งที่หน้าที่ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงานของลูกจ้างต้องใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานเช่นกัน

การสร้างกลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) เป็นการจับคู่ Matching โดยจะทำให้ทราบถึงกลยุทธ์ต่าง ๆ ขององค์กรว่าจะสร้างกลยุทธ์อย่างไรให้เหมาะสม

การสร้างกลยุทธ์ด้วยการจับคู่ Matching ตาราง TOWS Matrix

- ๑) การสร้างกลยุทธ์ SO : กลยุทธ์เชิงรุก ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส
- ๒) การสร้างกลยุทธ์ WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส
- ๓) การสร้างกลยุทธ์ ST : กลยุทธ์เชิงป้องกัน และใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค
- ๔) การสร้างกลยุทธ์ WT : กลยุทธ์เชิงรับ ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths)</p> <p>ผู้บริหารเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ และเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการภายใต้กรอบและแนวทางที่กำหนดจากส่วนกลางซึ่งไม่ทันสมัย - ไม่สะดวกต่อผู้ประกอบการ - ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยี - อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เป็นรุ่นเก่าไม่รองรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ - ไม่มีสัญญาณ Wi-Fi มีเพียงระบบ Lan ซึ่งมีข้อจำกัดในการใช้งาน
<p>โอกาส (Opportunities)</p> <p>นโยบายของกรุงเทพมหานครและแผนพัฒนากรุงเทพมหานครซึ่งกำหนดเป้าหมายไว้ว่า “กรุงเทพมหานครให้บริการประชาชนด้วยความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้องและโปร่งใส โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย (SMART SERVICE)”</p>	<p>SO</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ประกอบการ - ขออนุมัติจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การติดตั้งระบบ Wi-Fi การจัดจ้าง Outsource เพื่อจัดทำ Application 	<p>WO</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดหาระบบหรือแนวทางพัฒนาการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ - จ้างเหมาภาคเอกชนในการพัฒนา Software และระบบฐานข้อมูล การจัดทำ Application - การอบรมและพัฒนาบุคลากรเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ - จัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยรองรับต่อระบบการทำงาน - ติดตั้งระบบ Wi-Fi เพื่อเพิ่มความสะดวกต่อการใช้อินเทอร์เน็ต
<p>อุปสรรค (Threats)</p> <p>กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเรื่องการแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ และการชำระค่าธรรมเนียม การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์</p>	<p>ST</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการในส่วนที่กฎหมายไม่ได้กำหนดข้อห้ามไว้ 	<p>WT</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้ลดระยะเวลาในการทำงานเรื่องการแจ้งเตือน - เกิดข้อผิดพลาดน้อยลง - มีบริการจัดส่งใบอนุญาตทางไปรษณีย์ โดยผู้ประกอบการรับผิดชอบค่าจัดส่ง

๕.๒ วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) หรือ วงจรเดมมิง (Deming Cycle)

คือ แนวคิดการพัฒนาการทำงานเพื่อควบคุมคุณภาพงานให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนามาจากแนวคิดของ วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart) นักสถิติในงานอุตสาหกรรม ต่อมาแนวคิดนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อ เอ็ดวาร์ด เดมมิง (W.Edwards Deming) นักจัดการบริหารคุณภาพได้นำเสนอและเผยแพร่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานภายในโรงงานให้ดีขึ้น ซึ่งจะใช้ในการค้นหาปัญหาอุปสรรคในขั้นตอนการทำงานโดยพนักงาน จนเป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า วงจรเดมมิง หรือ วงจร PDCA

แนวคิดวงจร PDCA เป็นแนวคิดที่ง่ายไม่ซับซ้อน สามารถนำไปใช้ได้กับกิจกรรมต่าง ๆ จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก PDCA เป็นอักษรนำของภาษาอังกฤษ ๔ คำคือ

๑. การวางแผน (Plan) คือ การวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการทำงานที่ได้ผลงาน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การพัฒนาสิ่งใหม่ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน มีส่วนที่สำคัญ เช่น การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินงาน และกำหนดงบประมาณที่จะใช้ การวางแผนที่ดีเกิดจากการศึกษาที่ดี มีการวางแผนไว้รัดกุมรอบคอบปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของงานและเหตุการณ์ แผนที่ได้สามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นและช่วยลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้

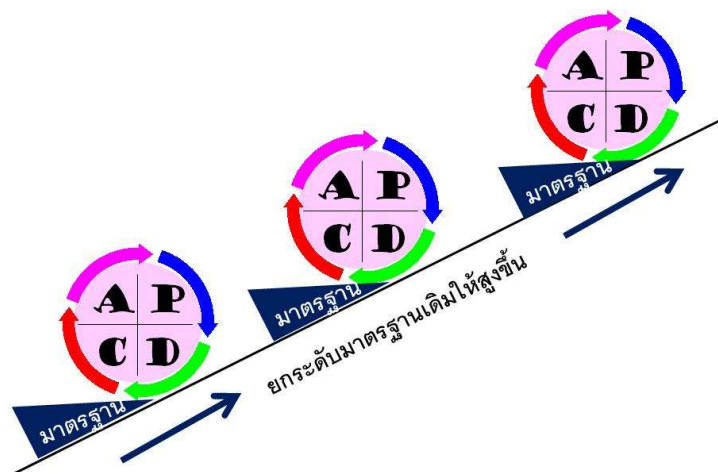
๒. ปฏิบัติตามแผน (Do) คือ การดำเนินการเพื่อให้ได้ผลตามแผนที่มีการกำหนดไว้ อาจมีการกำหนดโครงสร้างคณะทำงานรองรับการดำเนินการ เช่น คณะกรรมการ ฯลฯ กำหนดวิธีในการดำเนินงาน ขั้นตอน ผู้ดูแลรับผิดชอบ ผู้ตรวจสอบและทำการประเมินผล

๓. ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) คือ ขั้นตอน que เริ่มเมื่อมีการดำเนินโครงการตามข้อ ๒ ควรจะต้องทำการประเมินผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ อาจประเมินในส่วนการประเมินผลงานการดำเนินการ การประเมินผลการดำเนินตามขั้นตอน และการประเมินผลงานตามเป้าหมายของแผนงานที่ได้มีการกำหนดไว้

๔. ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อเนื่อง (Act) คือ การนำผลประเมินที่ได้มาทำการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาแผนในการปรับปรุงต่อไป ในส่วนนี้ควรจะเสนอแนะปัญหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือการพัฒนากระบวนการที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีกไม่มีที่สิ้นสุด

การพัฒนากระบวนการ PDCA เป็นการปรับปรุงพัฒนาระบบงานที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก โดยควรจะมีการดำเนินการต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ทุกครั้งที่การดำเนินงานตามวงจร PDCA หมุนครบรอบ ก็จะเป็นแรงส่งสำหรับการดำเนินงานในรอบต่อไป และก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ดังแสดงในภาพที่ ๑^๑

^๑ “PDCA หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง,” สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, <https://www.ftpi.or.th/๒๐๑๕/๒๐๑๕> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๓).

ภาพที่ ๑ แสดงวงจร PDCA กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนากระบวนการแจ้งเตือนและชำระค่าธรรมเนียม กรณีการต่ออายุใบอนุญาตด้วยระบบ e-Service สามารถนำแนวทางของ PDCA มาเป็นหลักในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปอย่างมีระบบและครบถ้วน โดยมีการวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินการ มีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ ทำให้สามารถปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ และมีการวิเคราะห์ผลสำเร็จของโครงการทำให้รู้ถึงจุดอ่อน จุดแข็งของการดำเนินงาน และถือเป็นบทเรียนสำหรับการดำเนินงานต่อไป ซึ่งจะทำให้สามารถยกระดับการปรับปรุงและพัฒนาได้จริง จึงมีโอกาที่การพัฒนาต่อยอดจะเป็นไปอย่างเหมาะสมและถูกทิศทาง

๕.๓ แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยี (Technology) คือ การประยุกต์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ที่เกี่ยวกับการผลิต การสร้าง วิธีการ ดำเนินงาน และรวมถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีได้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ปัจจุบันมนุษย์ได้นำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินชีวิตประจำวันมากมายอย่างนับไม่ถ้วน

สารสนเทศ (Information) คือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลข้อมูลดิบ ด้วยการรวบรวมข้อมูลดิบจากแหล่งต่าง ๆ นำมาผ่านกระบวนการประมวลผล ไม่ว่าจะเป็นการจัดกลุ่มข้อมูล การเรียงลำดับ การคำนวณและการสรุปผล มีการนำเอาสารสนเทศมานำเสนอในรูปแบบรายงานที่เหมาะสมต่อการใช้งาน สารสนเทศที่ดีย่อมก่อประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) คือ การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์โทรคมนาคม เพื่อจัดเก็บ ค้นหา ส่งผ่าน และจัดการข้อมูล ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือองค์การอื่น ๆ เป็นเทคโนโลยีที่ใช้กับการจัดการสารสนเทศ การจัดเก็บข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การวิเคราะห์และเผยแพร่ การสื่อสารโทรคมนาคม รวมถึงอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ ประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์

๖. แนวทางการดำเนินการ / ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ แนวทางการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. ขั้นตอนการวางแผนการทำงาน ๑.๑ วางแผนงาน จัดทำโครงการ เสนอผู้อำนวยการเขตอนุมัติ ๑.๒ ศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการ ทำงานและฐานข้อมูลที่มีอยู่เดิมและ วิเคราะห์ออกแบบกระบวนการทำงาน ใหม่โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยใน การปฏิบัติงาน ๑.๓ แต่งตั้งคณะทำงาน		↔										
๒. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน ๒.๑ คณะทำงานร่วมออกแบบ ฐานข้อมูลใหม่ที่เป็นต่อการนำมา พัฒนาระบบฯ ๒.๒ คณะทำงานร่วมกำหนด แผน แนวทางการพัฒนา รูปแบบ และวิธีการการพัฒนาระบบฯ ๒.๓ เจ้าหน้าที่ดำเนินการสำรวจ ข้อมูลของผู้ประกอบการ และนำเข้า ฐานข้อมูล ๒.๔ การว่าจ้าง Outsource จัดทำ Application		↔										
๓. การรายงานผลการปฏิบัติงาน ๓.๑ ระยะที่ ๑ ๓.๒ ระยะที่ ๒ ๓.๓ ระยะที่ ๓				↔					↔			↔
๔. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน ๔.๑ สัมภาษณ์พึงพอใจของ เจ้าหน้าที่ ๔.๒ สัมภาษณ์พึงพอใจของ ผู้ประกอบการ ๔.๓ รายงานสถิติการต่ออายุ ใบอนุญาต ๔.๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะใน การพัฒนาปรับปรุงต่อไป										↔		↔

๑. ขั้นตอนการวางแผนการทำงาน

๑.๑ วางแผนงาน จัดทำโครงการ เสนอผู้อำนวยการเขตอนุมัติโครงการ ผ่านหัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

๑.๒ ศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการทำงาน และฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่มีอยู่เดิม วิเคราะห์หาความจำเป็นและความต้องการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดทำฐานข้อมูล รวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรค ที่มีอยู่เพื่อวางแผนการดำเนินงานต่อไป และวิเคราะห์ออกแบบกระบวนการทำงานใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการปฏิบัติงาน

๑.๓ แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบการแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตและการชำระค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยใช้ระบบ e-Service โดยเชิญผู้มีความรู้ด้านระบบคอมพิวเตอร์ และฝ่ายการคลัง เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน

๒. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน

๒.๑ คณะทำงานร่วมออกแบบกระบวนการและฐานข้อมูลใหม่ที่เป็นต่อการนำมาพัฒนาระบบการแจ้งเตือนและการชำระค่าธรรมเนียม ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ผู้ประกอบการ สถานที่ตั้ง ประเภทกิจการ อัตราค่าธรรมเนียม วันที่ครบกำหนดชำระค่าธรรมเนียม หมายเลขโทรศัพท์มือถือ Line ID เป็นต้น และในขณะที่ยังไม่มี Application ผู้ประกอบการประสงค์ให้สำนักงานเขตแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตและการชำระค่าธรรมเนียมผ่านช่องทางใด เช่น จัดส่งทางจดหมาย email Line หรือ SMS

๒.๒ คณะทำงานร่วมกำหนดแผน แนวทางการพัฒนา รูปแบบ และวิธีการในการดำเนินการทั้งการแจ้งเตือน และการชำระค่าธรรมเนียมออนไลน์

๑) ช่องทางการแจ้งเตือน ประกอบด้วย จดหมาย, email, Line, SMS และ Application

๒) ช่องทางการชำระค่าธรรมเนียม ชำระด้วยตนเอง ณ สำนักงานเขต หรือการชำระออนไลน์

๓) ระบบบริการจัดส่งใบอนุญาตทางไปรษณีย์ โดยผู้ประกอบการเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

๒.๓ พัฒนาระบบตามความต้องการที่ได้วิเคราะห์ ออกแบบไว้

๒.๔ เจ้าหน้าที่พื้นที่ดำเนินการสำรวจข้อมูลของผู้ประกอบการเพิ่มเติมให้ครบถ้วนตามที่ต้องนำมาใช้ในระบบ และนำเข้าฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

๒.๕ นำข้อมูลเชื่อมโยงระบบเพื่อให้บริการประชาชน ทดสอบการใช้ระบบ ประเมินระบบ และพัฒนาระบบ

๒.๖ การดำเนินการว่าจ้าง Outsource จัดทำ Application

๒.๗ ส่งแบบประเมินผลให้ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ประกอบการประเมินความพึงพอใจการบริการผ่านทางออนไลน์ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

๒.๘ ดำเนินการตามแผนตามที่คณะทำงานกำหนด

๓. การรายงานผล

รายงานผลการปฏิบัติงานทุก ๔ เดือน เพื่อประเมินผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ นำข้อมูลเข้าที่ประชุมคณะทำงาน เพื่อนำมาพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง

๔. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

๔.๑ สำนวความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการบริการผ่านระบบออนไลน์

๔.๒ รายงานสถิติการต่ออายุใบอนุญาต ผู้ประกอบการดำเนินการต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนดระยะเวลา

๔.๓ สรุปผลการดำเนินการ ประเมินผล สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงต่อไป ให้ผู้บริหารทราบ

๖.๒ ระยะเวลาดำเนินการ เดือนตุลาคม ๒๕๖๓ – เดือนกันยายน ๒๕๖๔

๖.๓ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ หัวหน้าฝ่ายการคลัง เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ผู้ประกอบการ และ Outsource ผู้จัดทำ Application

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๗.๑ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ มีแนวทางการพัฒนาระบบการแจ้งเตือนและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตรูปแบบใหม่โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๗.๒ เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ สามารถดำเนินการในเรื่องของใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้รวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เพิ่มความพึงพอใจของผู้ประกอบการ

๗.๓ กรุงเทพมหานครสามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้เพิ่มมากขึ้น

๘. งบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๔ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รายละเอียด/กิจกรรม	งบประมาณ	กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๑. งบลงทุน ๑.๑ เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน ๒ ชุด	๑๓,๐๐๐.- บาท x ๒ เครื่อง = ๓๔,๐๐๐.- บาท	- พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ - ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘
๑.๒ เครื่องสำรองไฟฟ้าขนาด ๑ kVA จำนวน ๒ เครื่อง	๕,๘๐๐ บาท x ๒ เครื่อง = ๑๑,๖๐๐.- บาท	
๑.๓ จ้างเหมาหน่วยงานเอกชน ดำเนินการจัดทำ Application	๑๐๐,๐๐๐.- บาท	- ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การจ่ายเงินค่าเลี้ยงรับรอง พ.ศ.๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

รายละเอียด/กิจกรรม	งบประมาณ	กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๒. งบดำเนินการ ๒.๑ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ ๒.๒ ค่าวัสดุ อุปกรณ์สำนักงาน	๑๒ คน x ๒๕.- บาท x ๓ ครั้ง = ๙๐๐.- บาท ๕,๐๐๐.- บาท	- ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บ รักษาเงิน การนำส่งเงิน และการ ตรวจเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐
รวมทั้งสิ้น	๑๕๑,๕๐๐.- บาท	

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือ
เป้าหมาย - มีระบบการแจ้งเตือนโดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ - มีระบบการชำระค่าธรรมเนียม การประกอบกิจการตามกฎหมาย ว่าด้วยการสาธารณสุขแบบ ออนไลน์ - มีบริการจัดส่งใบอนุญาตทาง ไปรษณีย์	Output (ผลผลิต) - มีระบบการแจ้งเตือนและการ ชำระค่าธรรมเนียมโดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่าง น้อย ๑ ช่องทาง - มีฐานข้อมูลของผู้ประกอบการ ที่เป็นปัจจุบัน และมีความ ถูกต้อง ครบถ้วน	- รายงานความก้าวหน้า - รายงานการประชุมคณะกรรมการ - ใบตรวจรับการจัดจ้างทำ Application - โปรแกรม Excel
วัตถุประสงค์ - เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบ การแจ้งเตือนการต่ออายุ ใบอนุญาตและการชำระ ค่าธรรมเนียมการประกอบ กิจการตามกฎหมายว่าด้วยการ สาธารณสุข ของสำนักงานเขต พญาไท ให้มีความรวดเร็ว ทันสมัย และอำนวยความสะดวก ให้กับผู้ประกอบการ - เพื่อให้ผู้ประกอบการมา ดำเนินการต่ออายุใบอนุญาต และชำระค่าธรรมเนียมภายใน กำหนด	Outcome (ผลลัพธ์) - ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน แจ้งเตือนลดลงจาก ๑ สัปดาห์ เหลือ ๓ วัน - ลดค่าใช้จ่ายและในการ ดำเนินงาน - อำนวยความสะดวกให้กับ ผู้ประกอบการ - ผู้ประกอบการในพื้นที่เขต พญาไท ดำเนินการต่ออายุ ใบอนุญาตและชำระ ค่าธรรมเนียม ภายในกำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๕ ของ จำนวนผู้ประกอบการทั้งหมดที่ ได้รับใบอนุญาต	- รายงานการดำเนินงาน - การลดการใช้กระดาษสำหรับ การพิมพ์จดหมายแจ้งเตือน - ค่าจัดส่งไปรษณีย์ประจำเดือน - แบบประเมินความพึงพอใจ ของผู้ปฏิบัติงาน - แบบประเมินความพึงพอใจ ของผู้ประกอบการ - ข้อมูลผู้ประกอบการที่ ดำเนินการภายในกำหนด - ข้อมูลผู้ประกอบการที่ ดำเนินการล่าช้า

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ หน่วยงานประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการทราบช่องทางในการรับข้อมูลการแจ้งเตือนให้ต่ออายุใบอนุญาต และการชำระค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ของสำนักงานเขตพญาไท

๑๐.๒ เลขานุการคณะกรรมการประสานสำนักอนามัย สำนักการคลัง สำนักยุทธศาสตร์ เรื่อง การพัฒนาระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมแบบออนไลน์ต่อไป เพื่อให้การดำเนินการของประชาชนเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น

๑๐.๓ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพิบาลประสานสำนักอนามัย เรื่อง รูปแบบการต่ออายุใบอนุญาต ผ่านระบบสารสนเทศ ลดการใช้เอกสารประกอบ เป็นการลดการใช้ปริมาณกระดาษ Paperless

๑๐.๔ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์